Het gezin is coöperatief

Elianne wil haar dossier alleen afmaken, Lesley wil een avond in het dorpshuis met een envelop per gezin.

Inhoudsopgave

1. Wie om vier uur het licht aandoet
2. De nachtploeg komt vroeg thuis
3. Cake, een bankbiljet en twaalf kratten
4. Kwart voor tien
5. Pagina drie, de onderste regel
6. "Ik woonde hier niet"
7. Wat Merijn in rekening bracht
8. Oponthoud op de dijkweg
9. Alles wat voor het eten op tafel kwam
10. Het dorpshuis loopt vol
11. Acht enveloppen en een vraag
12. De brievenbus aan de weg

Hoofdstuk 1- Wie om vier uur het licht aandoet

Er zat al iemand aan tafel toen het licht aanging. Elianne hield haar vinger op de knop. Lesley zat op de hoekbank met zijn jas aan en zijn schoenen nog onder, en voor hem stond de grote mok van de kerstmarkt in Goes, tot de rand vol.
"Je bent laat," zei hij.
"Het is vier uur."
"Bij mij is het kwart over een." Hij draaide de mok een kwartslag op het blad. "Ik weet niet van welke dag."
Naast de tafelpoot lag op het zeil een pak bruine enveloppen met een elastiek eromheen dat twee keer was rondgedraaid. Ze stapte eroverheen, pakte de kan van het plaatje en hield hem onder haar neus.
"Hoeveel scheppen?"
"Vier."
"Op hoeveel water?"
"Op koffie," zei Lesley.
Ze goot de kan leeg in de gootsteen. Het zakte er langzaam in weg en liet een rand achter.
"Dat was mijn koffie."
"Dat was asfalt."
Ze spoelde de houder om, legde een nieuw filter, deed er twee scheppen in en zette het apparaat aan. Het begon te pruttelen alsof het ergens pijn had.
"Achttien graden," zei Lesley. "In dat vliegtuig. Achttien. En dan geven ze je een deken ter grootte van een theedoek. Ik heb drie uur met mijn knieën tegen mijn kin gezeten en gedacht aan de airco in de keet."
"Hm."

"En dan die rij bij de douane. Een halfuur achter een man met een rijstkoker in zijn handen. Niet in een doos. In zijn handen, als een kind."
"Hoe heette hij."
"Wie?"
"De man met de rijstkoker."
Hij lachte kort en keek haar aan om te zien of er nog iets achteraan kwam. Ze pakte de vaatdoek van de kraan, kneep hem uit en ging op haar hurken bij de tafelpoot. Met twee halen trok ze een schone boog om de enveloppen heen, eerst links, toen rechts. Het pak bleef precies liggen waar het lag.
"Je kunt ze ook optillen."
"Ik ben met het zeil bezig."
Hij haalde iets uit zijn binnenzak, streek het glad met de zijkant van zijn hand en legde het naast de mok: een instapkaart met negen namen op de achterkant, in pen, onder elkaar.
"Op achternaam," zei hij. "Alfabetisch. Dan kan niemand zeggen dat hij achteraan stond omdat hij iets gezegd heeft. Boogaard, Goedegebure, De Jonge, Paauwe, Rottier, Sinke, Vermue, Weststrate, Zandee. Een voor een naar voren. Iedereen erbij, in de zaal, zodat het gezien wordt."
"Zeg je er ook bij hoeveel het is?"
"Natuurlijk niet. Dat is privé."
"Dan doen zij het."
Lesley schoof de instapkaart een centimeter van zich af, zodat de negen namen haar kant op stonden. "Paauwe heeft mijn vader nog met de wagen geholpen. Die weet wie ik ben."
"Paauwe zegt van de overkant gedag. Dat is het enige. Vier van de negen doen de gordijnen dicht als ik

langsloop, en Rottier heeft in 2021 de hele voorkamer leeg aan de weg gezet omdat er iemand kwam kijken wat het waard was."
"Dan is dit goed nieuws, meid."
"Dan is dit nieuws." Ze hing de vaatdoek over de kraan, trok hem recht aan de punten, en keek naar wat de koffie deed in de kan.
De radiator in de gang kraakte. Verder bleef het donker achter het glas; de dijk zat in de ruit gevangen als een streep roet, en daarboven niets.
"Loopt die klok nog?" vroeg hij.
"Sinds mei niet."
Hij kwam overeind om te kijken en zijn rechterbeen deed niet mee. Hij zette het neer als iets wat hij onderweg had opgehaald, deed twee stappen, en toen hield de keuken op. In de deur naar de gang bleef hij met zijn hand aan de post staan en keek naar de wijzers. Tien over drie. Hij draaide zich om, ging weer zitten op dezelfde plek, en schoof zijn voeten onder de bank zodat ze haar niet in de weg stonden.
"Wat is er mee?"
"Niemand weet het, want niemand heeft hem opengemaakt." Ze zette twee lepels op het blad, en schoof de ene naar hem toe. "Verder is het hier hetzelfde."
"Dat zag ik." Hij hield zijn handen boven de mok die hij niet meer mocht hebben, en zette ze toen aan zijn knieën. "Ik wist niet of zo'n bedrag wel door een bank komt. Negen keer vierduizendvierhonderd. Dan belt er iemand. Daarom heb ik het zo gedaan."
"Het komt erdoor."
Hij keek op.

"Het komt erdoor," zei ze nog een keer, en ze deed het deurtje van de bovenkast open en zocht naar de zeef die er niet in stond.
"Dat weet je?"
"Ik weet hoe een bank werkt." Het deurtje viel dicht. "Ik ben zes jaar aan het leren wat er allemaal doorkomt."
Lesley wreef met zijn duim over de rand van de tafel waar het fineer in 2007 al los zat. Hij liet het liggen; dat kon ze aan zijn schouders zien, aan hoe hij zich naar het pak enveloppen boog en met zijn vinger onder het elastiek door de rug van de stapel ging. Hij telde ze. Hij telde ze nog een keer, van onder naar boven, en knikte.
"Negen," zei hij. "En jij."
"Ik wat?"
"Hoe moet jouw naam erop. Nieuwenhuijse, of moet er Kostense op? Zit het huis op zijn naam of op die van jullie samen?"
Het apparaat gaf drie klokken en hield op. Ze nam de kan van het plaatje, schonk de mok tot twee vingers onder de rand vol en zette hem voor hem neer. De damp sloeg op in het licht.
"Er zijn er negen, Les. Negen gezinnen. Dat is wat er is teruggevorderd."
"Je bent mijn zus."
"Dat is geen categorie."
Hij raakte de mok niet aan. Hij pakte de pen van tussen zijn knieën, zette een tiende streepje onder de negen namen en liet de regel leeg, en tikte er twee keer met de punt op.
'Je hebt hem nog niet gezien,' zei ze.
De map stond rechtop tussen een Allerhande van 2011 en een boek over wokken dat nooit open was geweest. Het rek hield hem niet; de rest hield hem.

Ze legde hem op het tafelzeil en sloeg hem open op pagina drie. De hoek was zes jaar omgeslagen en bleef nu van zichzelf staan.
'Onderste regel.' Ze las het voor zoals je een adres voorleest aan iemand die rijdt. 'Woonde de heer Nieuwenhuijse tussen 2008 en 2014 op dit adres.'
'Dat ben ik.'
'Dat is het hele veld.' Ze zette haar wijsvinger naast het hokje. Het hokje was zo groot als een postzegel en haar nagel was breder.
'Daar past geen naam in.'
'Er past ja in. Of nee.'
Lesley boog zich over de tafel en las de regel nog een keer, met zijn lippen mee.
Hij pakte zijn mok met twee vingers aan het oor, bracht hem over de bladzijde en zette hem neer. Niet naast het papier. Onderaan drie, op het hokje, met het oor naar haar toe.
Haar vinger lag er nog naast.
'De koffie is net gezet,' zei ze.
'Hij staat goed zo.'
Hij nam een slok en zette hem terug waar hij had gestaan.
Zij pakte hem bij het oor en zette hem op de onderzetter. Onderaan pagina drie stond een natte ring met het hokje erin.
Veertien pleisters, en drie daarvan waren van die kleine ronde die niemand ooit gebruikt. Ze deed het doosje dicht met haar duim en legde het in het voorvak, naast de nagelschaar die daar al twee jaar lag en die ze daar nooit nodig had gehad.
'Zit er nog een Chinees in Krabbendijke?' zei Lesley.
'Die is Thais.'

'Sinds wanneer?'
'Dezelfde familie, ander bord.'
De thermoskan was van het soort dat je eerst met heet water moet omspoelen, anders is de koffie om negen uur lauw. Ze liet de kraan lopen tot het dampte, vulde hem halfvol, draaide hem rond en goot het weg.
'Driehonderd ton,' zei hij. 'Dat weet je niet, hè, wat dat is. Dat is dit huis plus de schuur, en dan nog een keer de schuur. En dat hing aan mijn rechtervoet.'
'Mm.'
'Veertien keer op en neer in een dienst. Tweeënveertig graden om één uur en binnen zestien, want de airco is voor de elektronica, niet voor mij. Je stapt uit en je hoort je eigen oren.'
Ze zette het brood op de plank en sneed. Vier, zoals altijd vier, en de korst van de laatste eraf omdat die in de loods niet meer naar brood ruikt maar naar de loods.
'Rijdt de bus nog naar Rilland?'
'De 133.'
'Hij ging langs de kerk.'
'Hij gaat langs het kruispunt en dan moet je lopen.' Ze deed boter op het mes en haalde het één keer heen en terug. 'Daar is over geschreven.'
'Door wie?'
'Door mensen die dat doen.'
Hij schoof zijn mok op het zeil van zich af en weer naar zich toe, met het oor rond.
'Twee weken op, twee weken af,' zei hij. 'Dat klinkt als de helft, maar dat is het niet, want die twee weken af slaap je de eerste vier dagen, en op de dertiende dag begin je al in te pakken. Er was een hond bij de keet. Nugget. Van niemand. Die wist precies wie wanneer wegging, die lag drie dagen eerder al bij de verkeerde deur.'